

A Ket. Szakértői Bizottságának szakmai véleményét tartalmazó

13. számú módszertani állásfoglalás

a nyilvános tárgyalásról

A Ket. Szakértői Bizottságához érkezett eljárási probléma-felvetés szerint: „zárt tárgyalás tartására vonatkozó szabályt a Ket. nem tartalmaz, következésképp a Ket. hatálya alá tartozó eljárásokban a tárgyalások nyilvánosak”. Ez pedig –a felvetés szerint- sértheti a személyiségi jogokat, az adatvédelmi szabályokat, továbbá nincs összhang a nyilvános tárgyalás és az eljárás irataiba betekintés szabályait tartalmazó Ket. 68-69.§ között.

A Szakértői Bizottság álláspontja a következő:

A Ket. az Áe-hez hasonlóan (csupán minimális módosítással) szabályozza a tárgyalás intézményét. Általános szabálynak az tekinthető, hogy tárgyalás tartása nem kötelező. Ez alól jogszabály kivételt tehet és elrendelheti tárgyalás tartását. A hatóság továbbá (további esetekben) akkor tart tárgyalást, ha:

- a tényállás tisztázásához, illetve
- az egyezségi kísérlet lefolytatásához szükség van az eljárásban részt vevő személyek együttes meghallgatására.

A tárgyalás szabályait a Ket. a legszükségesebb körre szűkíti, lehetőséget adva ez által az egyedi ügy által megkívánt módszerek alkalmazására.

A Ket. tehát közvetlenül nem rendelkezik a tárgyalás részletes szabályairól sem a zárt, sem a nyilvános tárgyalás tartásáról. A nyilvánosság elvét a Ket. az alapelvek között sem rögzíti. (A tárgyalás nyilvánosságának elve az eljárásjogok rendszerében nem magától értetődő kategória. Ezt jelzi, hogy mind a polgári peres eljárásban, mind a büntetőeljárásban expressis verbis kerül megfogalmazásra a tárgyalás nyilvánosságának elve, és külön rendelkeznek a kódexek a nyilvánosság korlátairól.) Álláspontunk szerint, amennyiben a tárgyalás a hatósági eljárásban főszabályként nyilvános, vagy zárt lenne, azt a törvényben külön ki kellene mondani. Miután a törvény erről nem rendelkezik, a közigazgatási hatóság szükség szerint tarthat zárt vagy nyilvános tárgyalást (ez utóbbit pl. hatásterületi létesítmény engedélyezésével kapcsolatos eljárásban).

A Ket. 5.§ (4) bekezdése az eljárási alapelvek körében rögzíti hogy a közigazgatási hatóság a törvényben meghatározott korlátozásokkal biztosítja az eljárás résztvevőin kívül más érdekelteknek az iratbetekintési jogot. A Ket. egyértelműen meghatározza az ügyfél, továbbá a hatóság és az eljárás egyéb résztvevőinek körét (Ket. 12.§ (3)-(4) bek., 15.§, 172.§ c, pont). Ebből következik, hogy a közigazgatási ügy (egyedi hatósági ügy) csak „meghatározott személyi körre tartozik”. Kívülálló az eljárásban nem vehet részt, az eljárás iratait csak kivételesen, korlátozott módon ismerheti meg (Ket. 69.§ (1)-(2) bek.). A tárgyaláson megfelelően alkalmazni kell az eljárás résztvevőinek meghallgatására vonatkozó szabályokat. A tárgyalásról jegyzőkönyvet (vagy azzal azonos értékű dokumentumot) kell készíteni (Ket. 39.§ (1) bek.) amely rögzíti az elhangzott nyilatkozatokat, megállapításokat, felmerült adatokat, a szemle eredményét. Miután a jegyzőkönyv tartalma megegyezik a tárgyaláson elhangzottak lényegével, a tárgyalás során megfelelően alkalmazni kell az iratbetekintésre vonatkozó korlátokat is (Ket. 68-69.§).

A fentiekén túl a Ket. a tárgyalás során a nyilvánosság további korlátait is megfogalmazza:

- A Ket. 5.§ (4) bek. rögzíti a védett titok megőrzésének és a személyes adatok védelmének kötelezettségét.
- A Ket. 17.§ (1)-(2) bek. rendelkezik az adatvédelemről, kiemelve azt a követelményt, hogy a tárgyalás során a védett adat, hivatásbeli titok, személyes adat ne juthasson „illetéktelen személy” tudomására. Az „illetéktelen személy” alatt mindenekelőtt a kívülálló személyeket (ebben az összefüggésben a nyilvánosságot) kell érteni.

Megemlítjük mindezek mellett, hogy a Ket. a közigazgatási hatósági eljárásban a szükséges mértékben biztosítja a nyilvánosság részvételét, a közérdekű döntések megismerését:

- A Ket. 63.§ a közmeghallgatás intézményét szabályozza. A közmeghallgatás a nyilvánosság véleményének megismerését szolgálja.
- A Ket. 69.§ (6) bek. a hatóság kötelességévé teszi, hogy az ott felsorolt közérdekű döntéseket „törvény rendelkezései szerint hozzáférhetővé kell tenni”.

Összefoglalva: A Ket. a tárgyalás tartását nem teszi általánosan kötelezővé. Valóságos igény a tárgyalás iránt csak az ügyek kisebb hányadában merül fel (pl. ellenérdekű felek részvételével folyó eljárásban). A tárgyalás részletes szabályairól, a nyilvános vagy zárt tárgyalásról a Ket. külön nem rendelkezik. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a nyilvánosságnak korlátlanul teret enged. Ellenkezőleg, a nyilvános tárgyalás tartására a törvény által védett titok, a hivatásbeli titok megőrzéséhez, a személyes adatok védelméhez, az iratbetekintési joghoz kapcsolódó eljárásjogi korlátok miatt a valóságban minimális lehetőség van.

A Bizottság végezetül nyomatékosan felhívja a figyelmet arra, hogy önkormányzati hatósági ügy tárgyalásakor kötelező zárt ülést tartani (Ötv. 12.§ (4) bek. a/ pont).